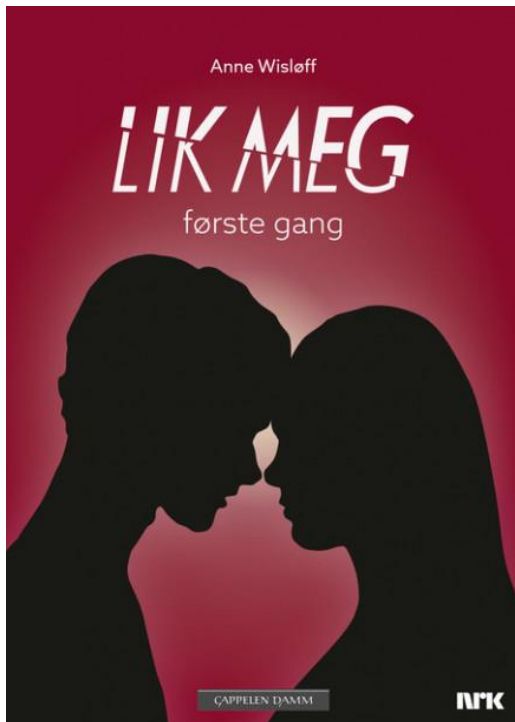

Opplegg til «Lik meg»

Denne veiledningen er utviklet i samarbeid med den ideelle organisasjonen Sex og Politikk. Sex og Politikk har over ti års erfaring med å utvikle undervisningsmaterieell til helhetlig seksualitetsundervisning. Alt materieell utvikles med støtte fra blant andre Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og Sametinget. Ønsker du å undervise i flere temaer innenfor seksualitet? Du finner tekster, filmer, oppgaver og mer i vår digitale undervisningsportal på www.sexogpolitikk.no. Alt materieell er gratis, og det er helt uforpliktende å registrere seg for tilgang.

I arbeidet med oppgavene i denne lærerveiledninga kan det være fint å samarbeide med helsesykepleier på skolen eller en helsestasjon for ungdom.

Oppgavene under kan med fordel inngå i et større prosjekt innunder det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring.

Før du starter timen kan det være nyttig å sette noen rammer for undervisningen. Når vi snakker om sex, debut og porno kan det dukke opp mange spørsmål, og det kan være nyttig med en slags forventningsavklaring før undervisningen starter, en slags “sosial avtale.” For eksempel:

- Vi snakker generelt, og bruker ikke oss selv som eksempel eller stiller hverandre personlige spørsmål
- Vi bruker inkluderende språk, og bygger ikke svarene våre på stereotyper.

Du kan også gjerne spørre elevene dine hva slags sosiale avtaler de vil synes er nyttige i undervisningen, og bli enige sammen om et sett retningslinjer.

Til sist, noen elever kan ha hatt ubehagelige opplevelser som kan bli trigget av samtaler om sex og seksualitet, gi elevene beskjed i god tid om hva dere skal snakke om i denne timen slik at de får muligheten til å forberede seg på samtalen. Noen elever kan for

eksempel kjenne trygghet ved å få lese utdraget alene på forhånd, eller få vite hva oppgavene blir.

FØR

- Studer forsiden på boka: hva synes du om den? Får du lyst til å lese utdraget?
- Hva ligger i tittelen «Lik meg. Første gang» tenker du? Hvilke assosiasjoner får du?
- Hva legger dere i ordet sex?

Her kan det være nyttig å snakke med elevene om at sex kan være flere ting, det er ikke nødvendigvis penetrering. Det er også en fin mulighet til å snakke om at det finnes mange variasjoner, både avhengig av personlige preferanser, men også på grunn av legning.

- Les ingressen: Hva er det Leo og Sofie skal få til bedre denne gangen? Tenker dere at de har forberedt seg godt?
- Er det andre ting dere tenker er viktig å lære om og tenke gjennom før man debutterer seksuelt?

Dette kan være en fin mulighet til å snakke om viktigheten av god seksualitetsundervisning, og hva slags informasjon unge oppsøker dersom de ikke får svar på tingene de lurer på skolen eller hjemme. Hvor kunne man fått bedre opplæring enn gjennom porno?

UNDER

- Les utdraget individuelt og strek under det som bli sagt høyt i utdraget på side 31-39.

ETTER

Grppesamtale:

- Hva tenker dere om det som blir sagt mellom Leo og Sofie i utdraget? Er det noe som går igjen?
- Hva tenker dere om alt det som forblir usagt? Er det stor forskjell på hva som blir sagt og hva de tenker? Hva slags konsekvenser får alt det usagte for Leo og Sofie?
- Det kan virke som at Leo og Sofie synes det er vanskelig å være ærlige om hva de tenker i situasjonen. Hvorfor tror dere det er slik? Er det viktig å være ærlige i en slik situasjon?
- Tenker dere at Sofie og Leo så på dette som en god opplevelse? Og er det viktig at man har en god opplevelse første gang man har sex? Hvorfor det?

– Tenk at dere er Sofies rådgiver. Ville dere rådet henne til å gjøre noe annerledes i situasjonen? Hva, i så fall?

– Tenk at dere er Leos rådgiver. Ville dere rådet han til å gjøre noe annerledes i situasjonen? Hva, i så fall?

– Hva synes dere om hvordan utdraget slutter? Har dere noen tanker om hva som skjer videre? Hva ville ha vært en “ideell” slutt?

– Hvordan var det å lese dette utdraget? Hvilken opplevelse sitter dere igjen med? Skriv ordet du tenker på midt på en side. Sammenlign med de andre i gruppa. Hvorfor opplever dere dette utdraget på en slik måte?

Klassesamtale:

– Leo og Sofie har brukt porno som en slags “opplæring” i hvordan de tenker sex skal være. Reflekter over følgende spørsmål sammen:

– Hva slags påvirkning virker det som porno har hatt på Leo i forkant av hans første gang?

Her kan dere snakke om at det sjelden er kondom i porno, og at peniser veldig sjeldent oppfører seg likt som en agurk når du skal feste et kondom. I porno ser vi også veldig sjeldent kondombruk. Videre kan det være fint å snakke om at det ikke prioriteres forspill, at han drar Sofie og tar kvelertak på henne, dette er handlinger som kan være inspirert av porno. (mtp. At Sofie selv ikke sier at hun gjerne vil bli revet i håret eller tatt kvelertak på).

– Hva slags påvirkning virker det som porno har hatt på Sofie i forkant av hennes første gang?

Her kan dere snakke om at hun virker sjenert over kroppen sin (når hun holder seg for puppene.) Det må ikke være på grunn av porno, men vi vet at en del stereotypiske kroppar fra porno ikke samsvarer med normale kroppar, for eksempel på grunn av silikon. Videre kan det være fint å snakke om at det er lite fokus på annet enn penetrering i utdraget. Vi vet at de fleste jenter og kvinner trenger stimuli av klitoris for å kunne oppnå orgasme. Det er også vanlig å trenge tid og oppvarming for at skjeden skal bli våt, dette er kroppens måte å signalisere på at den er klar for eventuell penetrering av fingre, penis og lignende. I porno ser vi også sjeldent kondombruk.

– Tenker dere at det er problematisk at Sofie og Leo har blitt påvirket av porno? Husk å begrunne meningene deres.

– En ting vi sjeldent ser i porno, men som vi ser i utdraget er at det snakkes om samtykke. Hvorfor tror du Sofie og Leo snakker om det?

– Hva tenker dere at unge burde få lære om sex og seksualitet? Hvem har ansvaret for å lære bort? Bruk gjerne samtalen som en slags “innspillsrunde”, kanskje dere kan sette av tid til å seksualitetsundervising en dag.

Oppgaver i par eller individuelt:

– Skriv ordet “samtykke” på tavlen og la elevene komme med innspill til et tankekart. Hva betyr samtykke? Hvordan kan det se ut? Må det gis gjennom ord?

– Dere har kanskje hørt snakk om at Danmark og Sverige har innført såkalte “samtykkelover” – vet dere hva det innebærer?

– Har vi en samtykkelov i Norge? Finn ut mer om samtykke, og argumenter for og mot en samtykkelov på forskjellige kilder der [Amnesty](#) inngår som en av dem. Husk å være kildekritisk. Skriv ned det du finner i stikkord.

Tips: på [Sex og Politikk sine sider](#) kan du som lærer bestille undervisningsmateriell om samtykke.

– Tegn eller bruk en annen teknikk for å lage en ny forside til boka.

Skriveoppgaver:

– Skriv et dikt med eller uten rim, der forelskelse eller kjærlighet er tema.

– Skriv en kort tekst, men innledning, hoveddel og avslutning, der du forteller om første gang du gjorde noe nytt.

– Skriv et leserinnlegg om samtykkelov. Har Norge behov for en slik lov, eller ikke? Husk å være bevisst hvilke kilder du bruker.

Anonym lappeinnsamling:

Bruk en skoeske eller en annen lukket boks det går an å putte lapper inn i, og la elevene skrive og levere anonyme ønsker for seksualitetsundervisningen. Her kan det være lurt å stille åpne spørsmål, som: Hva skulle dere ønske dere fikk lære om i seksualitetsundervisningen på skolen? I tillegg kan du skrive opp noen stikkord på tavla, som: legning, lavalder, grenser, samtykke, prevensjon, osv.